

Dat verlangen blijft

Thuiskomen

Wel weten dat jouw plek leeg blijft.
Wel weten dat er geen oppas meer is.
Wel weten dat jij de deur niet zult openen.
Wel weten dat jouw muziek niet zal aanstaan.
Wel weten dat jij niet zult zeggen: 'hi'
maar toch
dat niet te doven verlangen:
jou te horen
jou te zien
jou aan te raken
jou te verwachten
om te kunnen zeggen:
'ik ben er weer'
'wij zijn weer thuis'
'wil je ook iets drinken?'

Thuiskomen en nog zo graag even
na willen praten ook over deze dag
dat verlangen blijft.

Marinus van den Berg (1947)

'Als ik ben voorgegaan bij een uitvaart sluit ik vaak af met een gedicht. Ik wil de bijeenkomst namelijk niet eindigen met huishoudelijke mededelingen. Een gedicht draagt veel meer bij aan de sfeer.

Regelmatig lees ik dan deze tekst. Het is een heel nuchter, haast praktisch gedicht, een soort handleiding: dit maak je mee als je partner er niet meer is. Maar het is ook heel invoelbaar. Je weet dat hij de deur niet meer zal openen en dat zijn muziek niet meer klinkt. Maar het verlangen blijft hè.

De laatste strofe raakt me altijd. Toen ik vorige week na mijn uitverkiezing thuis kwam, was dat gevoel zelfs heel sterk. Ik stak de sleutel in de huisdeur en dacht: de enige die ik het nieuws nu wil vertellen, is mijn man. Dat gevoel blijft, ook al is het inmiddels tien jaar geleden dat hij is overleden. Soms is het maar piepklein; dan schrijnt het even en is het weer weg. Mijn man sprak tijdens zijn ziekte weinig over zijn emoties, zoals zo veel mannen. Maar op een gegeven moment zei hij: ik moet er almaar aan denken hoe jullie thuiskomen na mijn uitvaart. Dat hield hem dus bezig. Misschien raakt die laatste zin me daarom ook zo.

Toen hij overleed, was ik 52. Zelf was hij een aantal jaren ouder, 69, maar nog veel te jong om te sterven. Ik heb toen in vier maanden tijd veel mensen verloren. Ook mijn zwager, mijn moeder en mijn vriendin over-

leden vrij plotseling. En aan het eind van het jaar stierf ook mijn zusje nog. Het was een verschrikkelijk jaar, dat nog lang heeft doorgewerkt. Maar het is niet zo dat ik daarom ritueelbegeleider ben geworden. Ik was altijd al geïnteresseerd in de uitvaartbranche. In mijn werk in de wijkverpleging kwam ik er veel mee in aanraking. Dan had ik met mensen een mooie laatste periode meegemaakt en kwam er – dat had je toen nog vaak – zo'n vrij lompe uitvaartondernemer binnen rennen en was de sfeer ineens heel anders. Dat moest toch ook anders kunnen, dacht ik.

Dit werk is echt mijn bestemming. Ik voel dat ik bij machte ben om mensen te helpen in een moeilijke periode van hun leven. Ik ben heel aandachtig, ik neem alle tijd voor ze. Ik zorg voor een afscheid met verdieping, waarin rituelen een belangrijke rol spelen. Mensen nemen afscheid van een geliefde, die naar het onbekende verre gaat, zoals ik het altijd noem. Rituelen helpen om die overgang te markeren. Het ritueel van de stilte bijvoorbeeld, om mensen te laten ervaren dat iemand er echt niet meer is. Of het ritueel van het licht; dat spreekt mij zelf altijd erg aan. Heel troostend is dat.

Ja, ik ben wel van het licht. Zo wil ik zelf ook een lichtje zijn voor mensen: ik probeer ze een klein beetje licht en lucht te brengen in die cruciale dagen. Zodat ze even opgetild worden en denken: hè hè, dit hoeven wij niet helemaal alleen te doen." ●

Anja Broess (Rotterdam, 1951) is ritueelbegeleider. Vanuit haar bedrijf *Solacium* (troost, zie www.solacium.nl) in Vught geeft ze samen met nabestaanden vorm en betekenis aan een uitvaart. Begin maart werd Broess door de Landelijke Vereniging van Ritueelbegeleiders uitgeroepen tot Ritueelbegeleider van 2013.